

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In D. Petri Apostoli Epistolam Vtranqve, Heinrychi
Bullingeri Commentarius**

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1534

Inscriptio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36052

Humanorum officia, quae patientiae dignitas &c.

Erudita uero est, & profecto digna (ut Eras. ait) *Disio.*
 apostolorum principe, plena authoritatis ac maiesta-
 tis apostolicae, uerbis quidem parca, sententijs uero
 differta. Scriptam aiunt è Babylone per Sylluanum.

INSCRIPTIO.

Petrus Apostolus Iesu Christi
 aduenis sparsim incolētibus
 Pontū, Galatiam, Capado-
 tiam, Asiam, & Bithyniā des-
 lectis iuxta praefinitionē Dei patris per
 sanctificationē spiritus in obedientiam
 & asperionem sanguinis Iesu Christi.
 Gratia uobis & pax multiplicetur.

Πετρογραφὴ duo habet praecipua, tertium ueluti
ωἀρεργον, attamen lepidum & saluberrimmū est.

Primo enim proditur epistola author **PETRVS** Petrus
apostolo-
rum prin-
ceps.
 ille quondam Christo dilectus uir, de quo plurima
 scripserunt Euangelista. Hunc ueteres principem
 apostolorum dixerunt, non quod primatum apud apo-
 stolos fuisse putarent, qualē neoterici contra scriptu-
 ras tuerentur, sed quod ceteris ardentior, primas ferē
 in agendo dicendōq; apud Dominum in ordine apo-
 stolorum teneret, & quod ipsi gratia pra multis co-
 piosior à Deo data esset, unde & ceteris nonnunq̄

INSCRIPTIO EPIST.

constantior & audentior fuit, quanq̄ eundem oportuerit non citra mysterium maximum fieri infirmitatis humanæ ueræq; pœnitentiæ exemplū. D. Cæcilius Cyprianus hunc ipsum facit typū unitatis ecclesiæ, de Simplicitate prælatorū in hæc uerba scribens, **Loquitur Dominus ad Petrum, Ego tibi dico, Quia tu es Petrus, & super istam petram edificabo ecclesiam meam, & portæ inferorum non uincunt eam, & tibi dabo clauēs regni cœlorum, & quæ ligaueris super terram erunt ligata & in cœlis, & quæcunq; solueris super terrā erunt soluta & in cœlis. Et eidem post resurrectionē suam dicit, Pasce oues meas. Et quamuis apostolis omnibus post resurrectionē suam PAREM POTESTATEM tribuat & dicat, Si cui remiseritis peccata remittentur ei, Si cui tenueritis tenebuntur: tamē ut unitatem manifestaret, unitatis eiusdem originem ab uno incipientem sua autoritate disposuit. Hoc erant utiq; & cæteri apostoli quod fuit Petrus PARI consortio præditi & HONORIS ET POTESTATIS, sed exordiū ab unitate proficiscitur, ut ecclesia una monstretur. Tantum sanctissimus ille Martyr. Porrò Petrū perhibent ueterum monumenta à Nerone crucis patibulo damnatum, ita migrasse, ut ipsi prædixerat in euangelio Dominus. Nec me latet quid multi de eo disputarint quod Petrus Romam nunq̄ uenerit. Ego uero uetustis**

hac in

Lucæ 22.

Tibi dabo
clauēs.

Petrus an
Romam
uenerit.

hac in re diuersum testantibus plus fidei tribuerim. Habeo autem testes locupletissimos, Irenæum aduer. Valentin. lib. 3. cap. 1. Tertullia. in præscriptionib. hæret. proximos apostolorū temporib. Lactantium Firmia. in 4. cap. 21. Caium quoq; scriptorem uetustiss. & Dionysium Corinthiorum episcopum, apud Eusebiū, quem interim in opere Chronico falsum esse temporum computatione non ambigo. Ibi enim refert Petrum Romam uenisse anno Claudij Cæs. secundo, rexissetq; Romanam ecclesiam annis 25. Occubuisse enim ultimo Neronis anno qui imperauit annis 14. Atq; hanc quidem sententiā imitatus est & D. Hierony. in opere de uiris illustrib. Cæterum si accurate ista conferamus ad ea quæ Paulus scripsit in 2. cap. ad Galat. prorsus illam Eusebij computationē falsam esse deprehendemus. Id quod et ante nos clarissimus uir & Heluetiæ nostræ decus immortalis D. Ioachimus Vadianus obseruauit. In Galatis enim refert Paulus se post annos quatuordecim (nimirū à conuersione sua) ascendisse Hierosolymā, ibiq; inuenisse Petrum, Ioannem & Iacobum. Is autē sextus erat Claudij annus. Si enim Tiberius 23. annis regnauit, ut de eo scripsit Suetonius, & in 18. anno passus est Christus, ut testatur Tertullianus, supersunt de regno eius anni 5. His unum adime. Altero enim à morte Christi anno ad fidem Christi conuersus est Paulus. Remanent ergo

INSCRIPTIO EPIST.

anni 4. quibus si addas ex Caligulae regno annos 4. et ex Claudij 6. inuenies annos de quibus Paulus in Galatis loquitur 14. Non iam referam tres illos annos, quorum in 1. cap. meminit. Ita enim nono Claudij anno Petrus etiamdum Hierosolymis fuisse. Nec uero simile est Petrum Claudio uiuente Romam uenisse: utpote cuius nulla sit à Paulo in Roma. mentio, neq; à Luca in postremo Actuum capite, interim cum in epistola Rom. scripta multo inferiorum nomina cum reuerentia recenseat, præterea in hoc historia in quartum usq; Neronis annum deducatur. Proinde si uera scripsere ueteres, uerisimile est Petrum post Paulum, cum iam Nero annis aliquot imperitasset, et Paulus fortassis Hispaniam adisset, appulisse Romam confirmandi euangelij fratrumq; gratia. Sed nos de hac re ut dubia ita non magnæ frugis prolixius disseruimus quàm institueramus. Secundo docet $\epsilon\omega\gamma\gamma\alpha\phi\eta$ quibus scripta dicataue sit epistola, $\omega\alpha\rho\epsilon\omega\iota\delta\eta\mu\omega\iota\varsigma$ quos alij profelytos, alij aduenas exponunt, cū Græcis $\epsilon\pi\iota\delta\eta\mu\omega\iota$ et populares dicantur. Populares uero dixere Latini de uno populo amicos. Proinde nõ absurdum fuerit si intelligamus hanc epistolam Iudæis Petri popularibus esse scriptam. Quò et illud pertinet quod dispersionis meminit. Iudæos enim bellorum procellæ olim sub Assyriorum, Babyloniorum, Persarum et Macedonum regibus ortæ alios aliò dispulerunt.

spulerunt: ut abunde satis sacra testatur historia.
 Neq; uero cōsequens est istis regionibus à Petro præ-
 dicatū fuisse euangelium propterea quod hanc ipsis
 adscribit. Romanis enim adscripsit Paulus Romanos,
 quos Iunius & Andronicus primi in religione insti-
 tuerant. Leguntur & Galatæ & Asiani Paulo præ-
 ceptore in fide primo esse imbuti. De Bithynis et Ca-
 padocibus nihil pdit sacra historia. Certè Petrus istis
 omnibus hac epistola attestari uoluit eam fidem, quā
 acceperant siue à Paulo siue ab ipso Petro siue alio
 quopiam apostolorum, ueram esse. De Ponto multa
 Strabo Geog. 12. lib. & Plinius in 6. Tertium iam
 sequitur. Nam cum paucis potuisset dicere, Petrus
 apostolus gratiam & pacem precor omnibus Pon-
 ticis & Asianis Christo dicatis, maluit hoc postremū
 copiosius persequi, & Christianæ religionis maxima
 commemorare mysteria, adeoq; & salutis & ueræ
 pietatis modum rationemq; perstringere. Prima in
 hac ratione est ipsa Dei electio libera, sed non nuda.
 Nam ἐκλεκτοῖς (ait) κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ ἀ-
 τρὸς. Electio ergo instituta est secundum præfinitio-
 nem siue præscientiam. Hac uero & misericordiam
 suam & iusticiam prodit Deus. Misericordiam qui-
 dem, quòd citra meritum nostrū sola & natiua boni-
 tate nos uocat & beat: id quod Paulus ad Ephe. 1.
 latius persequitur. Iusticiam uero quod electio nō est

Electio
 Dei ordi-
 naria &
 iusta.

COMMENT. IN I. EPIST.

Sanctifi-
catio spi-
ritus.

temeraria, sed secundum præscientiam. Hæc enim redemptionis expiationisq; trahit mysterium. Quos ergo delegit, in sanctificatione delegit, hoc est: quos beat deus eos non temere beat, se per sanctificationem spiritus. At uoce Spiritus omnem externum exclusit purificandi ritum, fidem in Christum unicam extulit. Clarius enim sequitur, In obedientiam & asperisionem sanguinis Iesu Christi. Ecce hæc est uera spiritus sanctificatio, obedire euangelio, fidere Christo, qui sanguine suo effuso dignos nos fecit æterna uita. Neq; uero dubitandum est Petrum Asperisionis uocabulo alluisse ad legalia. Quasi dixerit, Salus dilectis Dei non contingit ex asperso uituli sanguine, sed ex redemptione Christi. De qua re copiosius disputauit Paulus ad Hebræ. 9. Ratio igitur ueræ salutis hæc est. Eligimur ad salutem à Deo. Ista uero nõ temere confertur, sed per redemptionem Christi, in qua oportuit declarari cum misericordia tum iusticia Dei. Huic autem Christo unice fidendum, eiusq; doctrinæ obediendum. Itaq; errant qui solam Electionem uel prædicant uel iactitant: fidem uero, iustitiæ fructus, & preces ardentes ceu inutiles contemnunt. Quasi uero Electio dei iniusta aut temeraria esse possit. Quos (ait Paulus) præsciuit, eosdem & præfinit conformes imaginis filij sui &c. De salutatione apostolica in Paulinis epistolis aliàs copiosius.

In hac

In hac præter cõmunem morem, Pax (ait) multipli-^{Pax} cetur: nimirum quod ibi animi pace securitateq; opus est, ubi mala præter solitum affligunt hominem. Huc pertinet illud Saluatoris dictũ, In mundo afflictionem habebitis, in me uero pacem.

EXPOSITIO.

Laudandus est Deus & pater domini CAP. I.
nostri Iesu Christi, qui iuxta suã copiosam misericordiã regenuit nos in spem uitam, per hoc quod resurrexit Iesus Christus ex mortuis in hæreditatẽ immortalem & incontaminabilem atque immarcessibilem, conseruatam in cõelis erga uos, qui uirtute dei custodimini per fidem, ad salutẽ, quæ in hoc parata est, ut patefiat in tempore supremo.

Expositione inquit negotium, gratulationeq; in animos sese insinuat auditorũ. Summa omnium istorum in hoc est. Laudandus est Deus qui misericordia sua per Christum redemit nos à morte uitamq; nobis donauit æternam. Copiosius autẽ persequitur membra singula, partim ut ipsum Dei beneficium cõmendaret, partim ut cõsequenti argumentationi uiam sterneret commodam. Principio laudandus est Deus inquit, Sacrificiũ
Laudis enim sacrificium noui populi, gratissimũ Deo laudis.